

Hjarðarból

Þorleifur Jóhannesson skráði.

Bærinn stendur undir hæðabungum, sem ganga norður frá Klakk, vestanvert við Kolgrafafjörð, þó alllangan spöl frá sjónum.

Bærinn stendur á allháum hól, sem nefndur er **Bæjarhóll** (1). Norður frá bænum er fremur lítill hól, sem kallaður er **Húsahóll** (2), þar stóðu áður fjárhúsin. Nú standa þau fyrir sunnan **Bæjargilið** (3), sem rennur nokkru fyrir sunnan bæinn og kemur ofan úr hæðunum fyrir ofan túnið og eru kallaðar **Kúlur** (4). Fyrir sunnan gilið er kallað **Húsatún** (5), þar standa fjárhús og hlaða. Austnorður frá Bæjarhólnum er alllöng flöt um hálfra dagsláttu að stærð, hún er kölluð **Föstuflöt** (6). Er hún nefnd svo af því að unnið var að sléttuninni á langaföstu 1932, bæði brotin og þakin. Túnið fyrir austan og norðan bæinn er kallað **Niðurtún** (7), en fyrir ofan (vestan) **Upptún** (8).

Fyrir norðan túnið rennur lítil á, sem heitir **Hjarðarbólsá** (9). Hún kemur vestan af **Bárarhálsi** (10) og skiptir löndum á milli Hjarðarbóls og Hallbjarnareyrar. Bárarháls er á milli Klakks og Eyrarfjalls, sem er frammar á nesinu á milli Kolgrafafjarðar (Urthvalafjarðar, fyrir framan Odda) og Grundarfjarðar.

Fyrir neðan túnið á Hjarðarbóli er mýri, sem heitir **Mógrafamýri** (11). Fyrir neðan (austan) mýrina eru melholt með lyngmóum, þau eru kölluð **Oddaholt** (12). Austur af holtunum gengur slétt nes út í fjörðinn, er það kallað **Hjarðarbólsoddi** (13). Gegnt honum gengur annar oddi frá austurlandinu, sem heitir Kolgrafaoddi. Þessir oddar loka því nær firðinum, milli þeirra er mjótt, en djúpt sund, er þarna kallað **í Oddum** (14). Fjörðurinn fyrir framan Oddann mun áður hafa verið nefndur Urthvalafjörður, en fyrir innan Oddana Kolgrafafjörður.

Fyrir sunnan Oddaholtin fellur lækur, sem kemur undan skriðunum fyrir sunnan bæinn, heitir hann **Oddalækur** (15).

Suður með hlíðinni á Klakk eru melbörð, sem heita **Stekkjarkholt** (16), í þeim eru nokkrar graslágur, í nyrztu láginni er stekkjarrúst. Syðst í **Stekkjarbörðum** (17) er laut sem gengur upp frá götunni, heitir hún **Fornmannalág** (18), í henni eru grjóthrúgur, sem gætu verið forn dys.

Skammt fyrir sunnan Fornmannalág er breið og mikil skriða, sem kölluð er **Markskriða** (19). Upp af henni er djúpt skarð í Klakk, heitir það **Markskarð** (20). Niður skarðið fellur lækur, sem **Markgil** (21) heitir, ræður það merkjum milli Hjarðarbóls og Eiðis. Fyrir sunnan gilið er **Markhryggur** (22) (sjá Eiði). Frá fjallinu og niður að firðinum eru mýrar, heimarlega (norðarlega) á þeim er lítill grashóll, sem **Grænhóll** (23) heitir. Fyrir neðan hólinn er bungumyndað holt, sem kallað er **Grænhólsholt** (24).

Sunnan í Bæjargilið kemur **Pvergil** (25). Fyrir vestan það eru sandbungur á brúninni, á einni þeirra er vörðubrot, sem kallað er **Miðaftansvarða** (26). Vestur frá sandhæðunum uppi á hálsinum eru helluurðir, sem nefndar eru **Urðir** (27), upp af þeim er klettabelti í Klakk norðanverðum, sem hækkar vestur eftir, heitir hæsti og vestasti hluti þess **Urðarhaus** (28). Suðvestur af honum er kvos, í henni er tjörn, sem heitir **Klakkstjörn** (29). Norðan við Urðarhaus er gil, sem **Tröllagil** (30) heitir. Fyrir vestan gilið eru malarhryggir, sem **Tröllatungur** (31) heita, ná þær vestur að **Bárargili** (32). Það gil skiptir löndum á milli Hjarðarbóls og Bárar. Austan við Bárargil neðan við Kúlurnar er stapamyndaður klettur, sem **Grásteinn** (33) heitir. Niður undan honum er smálækur, sem heitir **Kaldalind** (34). Hún rennur í Innrvatn. Á hálsinum eru tvö vötn, sem eru kölluð **Innrvatn** (35) og Ytravatn. Hjarðarból á land að Innrvatni. Austur frá Innrvatni er mýri, sem **Vatnamýri** (36) heitir, nær hún að Hjarðarbólsá.

Norðan í Kúlunum, sem bærinn stendur undir, er hvammur, sem **Sauðaból** (37) heitir.

Stafrófsskrá örnefna

Bárargil 32
Bárarháls 10
Bæjargil 3
Bæjarhóll 1
Fornmannalág 18
Föstuflöt 6
Grásteinn 33
Grænhóll 23
Grænhólsholt 24
Hjarðarbólsá 9
Hjarðarbólsoddi 13
Húsahóll 2
Húsatún 5
Innravatn 35
Í Oddum 14
Kaldalind 34
Klakkstjörn 29
Kúlur 4
Markgil 21
Markhryggur 22
Markskarð 20
Markskriða 19
Miðaftansvarða 26
Mógrafamýri 11
Niðurtún 7
Oddaholt 12
Oddalækur 15
Oddum, Í 14
Sauðaból 37
Stekkjarbörð 17
Stekkjjarholt 16
Tröllagil 30
Tröllatungur 31
Upptún 8
Urðarhaus 28
Urðir 27
Vatnamýri 36
Þvergil 25